

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 29. septembra 1875.



Obseg: Razglas živinorejcem. — Pogled v deželno sadje- in vinorejsko šolo na Slapu. — Preiskave mošta na dalje. — O zboljššanji planinskega gospodarstva. (Dalje.) — Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi. (Dalje.) — Vprašanje in odgovor o pravici ribštva. — Zakaj so se kristijanski Slovani vzdignili zoper Turka. — Le 1 gold. 60 krajc. — pa bodeš lep in lepa! — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razglas živinorejcem.

C. kr. kmetijska družba Kranjska bode zopet po poti dražbe prodajala iz državne subvencije nakupljena goveda, in sicer:

4. dne prihodnjega meseca dopoldne ob 9. uri v Kranji Belanskega in Pincgavskega plemena bike, krave in telice;

18. dne prihodnjega meseca dopoldne ob 9. uri pa v Postojni plemena Muriškega.

Pri dražbi se bode nastavila le polovica tiste cene, za katero je družba živino kupila, dobi jo pa ta, kdor za njo največ dá, proti temu, da jo koj plača, in da se zaveže, kupljeno živinče najmanj dve leti v naši deželi za pleme rabiti; zato se ne pušča noben tujec k dražbi.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske v Ljubljani 23. septembra 1875.

Pogled v deželno vino- in sadjerejsko šolo na Slapu.

Ker se 1. novembra letošnjega leta začne drugi tečaj dveletne deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu, ter so tudi pogoji, pod katerimi se mladenči v to ne le za Vipavsko dolino, marveč za vso deželo tako važno šolo sprejemajo, po časnikih že naznanjeni, podajamo tukaj še posnetek z ustanovnih pravil in pa hišnega reda imenovane šole.

Posnetek z ustanove te šole.

§. 1. Namen deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu je: mladenče v umni vinoreji, kletarstvu, sadjereji, sviloreji, zelenjadoreji, čebeloreji in splošnem kmetijstvu podučevati in praktično uriti, da postanejo dobri gospodarji v imenovanih razdelkih kmetijstva.

§. 2. Šola stoji pod nadzorstvom deželnega odbora; neposredno vodstvo je izročeno šolskemu vodji, ki je ob enem tudi prvi učitelj šole.

§. 3. Učenci se delijo v 4 vrste, namreč: 1) v redne notranje učence, ki uživajo deželne ali pa druge privatne štipendije; oni imajo v šoli hrano in stanovanje; 2) v redne notranje plačujoče učence, kateri imajo isto tako v šoli hrano in stanovanje; 3) v redne vnanje učence, kateri v šoli nimajo ne hrane, ne stanovanja, ampak v družih hišah; 4) v izvanredne

učence ali goste, kateri le v posebnih časih šolo obiskujejo, na primer: ob času zasajanja novih vinogradov, ob času obrezovanja trt, ob trgatvi itd.

Učence 1., 2. in 3. vrste sprejema deželni odbor po predlaganju šolskega vodje; izvanredne učence sprejema pa vodstvo samo.

Do vžitka deželnih štipendij imajo edino le Kranjci pravico; kdo sme privatne štipendije uživati, to določijo ustanovitelji sami pri ustanovljenji štipendij. Vsak prositelj za deželno štipendijo mora svoji prošnji sledeče priloge dodati: a) krstni list v dokaz, da je vsaj 16 let star; b) spričalo župnika svoje fare o lepi obnaši; c) spričalo z dobrim vspehom dovršene ljudske ali kake višje šole; d) pismo starišev ali oskrbnika, da je njihova volja in želja, da se mladenec vzame v šolo, in da bodo stroške za njegovo obleko in šolske potrebščine plačevali; e) zdravniško spričalo, da je zdrav in krepke postave, in f) spričalo uboštva.

Plačujoči notranji in redni vnanji učenci morajo svoje prošnje z istimi prilogami podpreti, le ubožnega lista ni treba.

Učenci 4. vrste, to je, gostje izročijo svoje prošnje vodstvu brez posebnih prilog.

Deželne štipendije po 120 gold. na leto, kakor tudi druge privatne istega zneska so za hrano, stanovanje, posteljno perilo in poduk učencev 1. vrste; vsa potrebna učila, kakor knjige, papir itd. pa vsak redni notranji neplačujoči učenec iz lastnega plača. Redni plačujoči notranji učenci (učenci 2. vrste) plačajo v šolsko blagajnico za hrano in stanovanje po 120 gold. na leto, in sicer naprej po 10 gold.; razen tega pa plača še vsak po 20 gold. šolnine na leto in sicer naprej v polletnih zneskih po 10 gold. — Vse knjige, papir itd. kakor tudi životno perilo, vse stroške učnih izletov itd. plača vsak sam.

Redni ali vsakdanji vnanji učenci, to je, učenci 3. vrste plačujejo po 20 gold. šolnine, in sicer naprej v polletnih zneskih po 10 gold., vse šolske potrebščine za se, kakor tudi stroške za izlete itd. plačajo tudi sami.

Gostje, to je, učenci 4. vrste plačajo 5 gold. za 3 mesece, 10 gold. za 6 mesecev, 20 gold. za celo leto.

§. 4. Podučuje se v slovenskem jeziku; poduk je teoretičen in praktičen; učenci imajo obilo prilike, z vsemi deli v gospodarstvu se seznaniti ter jih tudi (razen težkih, katera najeti delavci opravljajo) lastnoročno izvrševati. Pri teoretičnem kakor tudi pri praktičnem poduku jemlje se vedno ozir na razmere tistih krajev, iz katerih so učenci domá.

§. 5. Poduk rednih učencev traje dve leti. Šolsko